

הגורמים לכשל יחסי רופא-מטפל

כשל תקשורתי

- יחס לקוי מצד המטפל
- הסבר לא מספק-פער ציפיות
- רישום חסר/ לקוי

כשל רפואי

- כשל אבחנתי
- ביצוע לקוי
- מעקב לקוי

www.asw-law.co.il

הסכמה מדעת

ענת סטרשנוב- וקסלר
עורכת דין ומגשרת

8.12.2013
הקריה האקדמית
קורס מנהלי מרפאות
שיניים

www.asw-law.co.il

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
סעיף 2: שמירה על החיים, הגוף והכבוד

אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם
באשר הוא אדם.

סעיף 4: הגנה על החיים, הגוף והכבוד

כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל
כבודו.

www.asw-law.co.il

www.asw-law.co.il

תקיפה-סעיף 23 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]

- הפעלת כח במתכוון (לרבות: חום, אור, חשמל, גז, ריח או חומר אחר).
- נגד גופו של אדם.
- ע"י הכאה, נגיעה, הזזה או דרך אחרת.
- שלא בהסכמתו של אותו אדם.

www.asw-law.co.il

דוקטרינת ההסכמה מדעת - מטרות

- ממריצה את הרופא לנהוג באחריות כלפי המטופלים.
- תורמת לעיצובו של תהליך רציונלי שלם ומקיף של קבלת החלטות בתחום הטיפול הרפואי.

www.asw-law.co.il

רשלנות באי מתן הסברים

- הפרת חובת הזהירות - אי מתן הסברים למטופלים לפני ביצוע טיפולים
- נזק - הנזק בפועל שנגרם למטופל מן הטיפול
- קשר סיבתי - בין אי מתן ההסברים לבין ההסכמה לפעולה או לנזק שנגרם

סעיף 35-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]

www.asw-law.co.il

דו"ח ועדת קלינג, תשנ"ט 1999, ע"מ 47-48

"אין הצדקה לקביעה כי רופא "תקף" את המטופל, כאשר כל שמתכוונים לומר הוא שהטיפול ניתן מבלי שהתקבלה הסכמה מדעת של המטופל. ניתן להגן על עניינו הלגיטימי של המטופל, אם עניין ההסכמה ייבחן במסגרת עוולת הרשלנות..."

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 סעיף 13(א) קובע מפורשות:

לא יינתן טיפול רפואי למטופל אלא אם כן נתן לכך המטופל הסכמה מדעת

www.asw-law.co.il

העדר הסכמה מדעת- עילות המשפטיות

- רשלנות באי מתן הסברים (ס' 35-36 לפקודת הנזיקין).
- הפרת חובה חקוקה (סעיף 63 לפקודת הנזיקין).
- תקיפה (ס' 23 לפקודת הנזיקין).

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 סעיף 13: הסכמה מדעת לטיפול רפואי

- (1) אבחנה (הדיאגנוזה) והסכות (הפרוגנוזה) של מצבו הרפואי של המטופל;
- (2) תיאור המהות, ההליך, המטרה, התועלת הצפויה והסיכויים של הטיפול המוצע;
- (3) הסיכונים הכרוכים בטיפול המוצע, לרבות תופעות לוואי, כאב ואי נוחות;

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996

סעיף 13 (ב) קובע:

לשם קבלת הסכמה מדעת, ימסור הרופא למטופל **מידע רפואי הדרוש לו**, באורח סביר, כדי לאפשר לו להחליט אם להסכים לטיפול המוצע: לעניין זה, "מידע רפואי", לרבות-

www.asw-law.co.il

נוהל בריאות השן מס' 2.6 מהדורה 3
בתוקף מ: 1.12.13
**תפקידי רופא אחראי במרפאת שיניים של
תאגיד**

1. כללי:

עפ"י תקנות רופאי שיניים (מרפאות של תאגידים)
התשנ"ג-1993, מרפאת תאגיד תהיה מסורה לניהולו
המקצועי, להשגחתו ולאחריותו של רופא אחראי אשר
יהיה אחראי לנהל את פעילות המרפאה באופן אשר
יבטיח מתן טיפול נאות ויחס נאות למטופלים על פי חוק
זכויות החולה התשנ"ו-1996.

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996
סעיף 13: הסכמה מדעת לטיפול רפואי

(4) סיכויים וסיכונים של טיפולים רפואיים חלופיים
או של העדר טיפול רפואי;

(5) עובדת היות הטיפול בעל אופי חדשני.

www.asw-law.co.il

מה כולל ההסבר?

- אבחנה
- הטיפול המוצע: מהותו, מטרתו, תועלת צפויה, סיכויי הצלחה, משך זמן הטיפול
- סיכונים וסיבוכים, לרבות תופעות לוואי, כאב ואי-נוחות
- טיפולים חלופיים
- הפניה למומחים
- אופי חדשני
- שינויים בתכנית הטיפול
- חשיבות שיתוף פעולה של המטופל וחזרה למעקב
- משמעות הפסקת טיפול בטרם השלמתו
- עלות הטיפול

www.asw-law.co.il

נוהל בריאות השן מס' 2.6 מהדורה 3
בתוקף מ: 1.12.13
**תפקידי רופא אחראי במרפאת שיניים של
תאגיד**

8. אחריות מקצועית:

8.5 הרופא האחראי יודא כי לא ינתן טיפול רפואי אלא
אם כן נתן לכך המטופל הסכמה מדעת.

8.5.1 ...

8.5.2 כל שינוי בתכנית הטיפולים יובא בפני המטופל,
ותתקבל הסכמתו. מהות השינוי ובכלל זה סיבתו
ומשמעותו הכספית תירשם בתיק הרפואי.

www.asw-law.co.il

מתי יש למסור את המידע הרפואי?

חוק זכויות החולה קובע:

- מוקדם ככל האפשר
- לאפשר למטופל מידה מרבית של הבנת המידע.

www.asw-law.co.il

הסיבה העיקרית לחוסר שביעות רצון

פער בין הציפיות לתוצאות

www.asw-law.co.il

היקף חובת הגילוי

“טיפול שינים בד”כ אינו טיפול להצלת חיים. הוא לא ניתן כטיפול חירום, או בנסיבות שעיקוב כלשהו עלול לגרום לסיכון החולה. לכן יש לרופא די זמן לתת לחולה הסבר, באופן שיאפשר לחולה להפעיל את שיקול דעתו ואת האוטונומיה שלו בצורה מושכלת ומלאה... אין כל סיבה שלא לדרוש הקפדה מלאה על דרישת ההסבר המלא והמפורט לחולה”...

ת.א. 42802/96 (שלום-תל-אביב) רומם נ' ד"ר פריאל

www.asw-law.co.il

הסכמה מדעת- היקף חובת הגילוי

- מבחן “הרופא הסביר”
- מבחן “החולה הסביר”

מסירת מידע שיאפשר לחולה להגיע להחלטה מושכלת לגבי הטיפול המוצע.

הרופא צריך להתנדב למסור המידע ולא להמתין שהחולה יציג שאלות.

www.asw-law.co.il

מסירת מידע על חלופות הטיפול

קביעות מומחה בית המשפט:

- חלופות הטיפול שהתאימו למטופל (יחסי לסתות CLASS 2) היו בהתאם לסדר הבא:
 - סד אבחנתי- לביטול השפעות השרירים וקביעת אבחנה נכונה של מקור האסימטריה ביחסי המשגן
 - ניתוח אורטו-כירורגי- לתיקון האסימטריה
 - עקירה בשתי הלסתות
- הרופאה נקטה בדרך טיפולית מקובלת.
- בחירת השיניים לעקירה היתה נכונה.
- יש מקום לפיצוי בגין הנזק לשן 13 אשר נגרם עקב חוסר זהירות בעקירת שן 14 (אין תיעוד).

www.asw-law.co.il

* מסירת מידע על חלופות הטיפול

- יליד 80' פנה לרופאה לשם שיפור המראה האסתטי.
- עקירת 4 שיניים (מלתנה ראשונה בכל רבע פה) הכנסת השיניים הבולטות פנימה ודילול הצפיפות.
- במהלך העקירות נשברה שן 14. הניתוח היה טראומטי וגרם לאבדן ניכר של עצם באזור שן 13. לאחר הסרת הטבעות לא ניתן היה לסגור את הרווחים עקב אבדן עצם והטיפול הופסק. המטופל הופנה למומחה לחניכיים להתייעצות.
- הוגשה תביעת רשלנות רפואית.

ת"א 67336-06 אליזרוב גנאדי נ' מאוחדת ואח' (2.2.11)

www.asw-law.co.il

לקחים ומסקנות:

- מקום בו קיימות חלופות טיפוליות שונות לפתרון אותה בעיה, העדפה של גישה אחת על פני האחרת אינה כשלעצמה בבחינת רשלנות רפואית.
- כשיש מספר חלופות טיפול, לרבות אפשרות לא לטפל- חובה להסביר למתפרא בפירוט את החלופות ואת המשמעויות שלהן עד לפרטים.
- יש לתעד את ההסברים בגליון הרפואי ובמקרים המתאימים להחתיים על טופס הסכמה ייעודי.

www.asw-law.co.il

מסירת מידע על חלופות הטיפול

- הרופאה לא הציגה בפני התובע חלופות טיפול, עם זאת, חלופות הטיפול בה בחרה היתה סבירה ולא התגלתה כל רשלנות במהלכה.
- מומחה הנתבעים הסכים שהיו 3 חלופות טיפול.
- התובע נותר עם מרווחים בשל חוסר ב-4 שיניים ועם בעיית צפיפות ממנה ביקש להיפטר.
- על הנתבעות לפצות את התובע בגין הטיפול שהופסק שלא ביזמתו, וכן בשל העובדה שלא הוסברו לו חלופות הטיפול.
- **הפיצוי:** 28,000 ₪ (עלות טיפול עתידי)+1,000 צילומים, 20,000 ₪ (כאב וסבל).

www.asw-law.co.il

דרישות ההסבר בנסיבות מיוחדות

“ייתכנו מקרים בהם לסיכונים בעלי הסתברות נמוכה תהיה משמעות מיוחדת לחולה הספציפי. במקרה כזה, למרות האחוז הנמוך יכללו אותם סיכונים בתחום המידע המהותי הנדרש לחולה לשם החלטה מושכלת אם לעבור את הטיפול הרפואי.”

ת"א (ם-) 1109/97

www.asw-law.co.il

פרמטרים לקביעת היקף חובת הגילוי

- מידת המורכבות / הפשטות של הטיפול.
- מידת הסיכון בטיפול.
- מידת החיוניות לשמירה על בריאות המטופל.

www.asw-law.co.il

אין להטביע מטופל באינפורמציה

ראוי להציב תמרוך אזהרה:

אסור ליצור מצב בו החולה יוצף בפרטי אינפורמציה, סיכונים וסיכויים נידחים ובעלי סיכוי אפסי באופן שבסופו של דבר תימנע מהחולה בחינה סבירה ורצינית בקבלת החלטה בזמן אמת.

ת"א (ם-) 1109/97

www.asw-law.co.il

ניתוחים אלקטיביים ברף העליון של חובת הגילוי

ניתוחים/טיפולים אלקטיביים נמצאים ברף העליון של חובת הגילוי ויש להסביר גם על סיכונים וסיבוכים נדירים הכרוכים בהם.

טיפול הלבנת שיניים, החלפת כתר, שתלים וכו'...

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 סעיף 14: אופן מתן הסכמה מדעת

(ב) הסכמה מדעת לטיפול רפואי המנוי בתוספת תינתן במסמך בכתב, שילול את תמצית ההסבר שניתן למטופל.

www.asw-law.co.il

...מציאת האיזון הנאות תאפשר לחולה להגיע להחלטה מושכלת ותמנע מצב בו יוטל נטל כבד על ציבור הרופאים אשר לא יוכל לעמוד בו ויפגע בסופו של דבר בחולים. מצב זה עלול להביא ל"רפואה מתגוננת". אשר תפגע ביחסי רופא-חולה בכלל ובאוטונומיה של החולה בפרט.

ת"א (י-ם) 1109/97

www.asw-law.co.il

טפסי הסכמה מדעת

- ❖ אינפורמציה כתובה למטופל מאפשרת לו להרהר ולהתייעץ עם בני משפחה
- ❖ תזכורת כתובה לדיאלוג
- ❖ סיוע לרופא במקרה של תביעה

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996

תוספת

(סעיפים 14, 15)

- (1) ניתוחים, למעט כירורגיה זעירה.
- (2) צינתורים של כלי דם.
- (3) דיאליזה.
- (4) טיפול בקרינה מייננת (רדיותרפיה).
- (5) טיפולי הפריה חוץ-גופית.
- (6) כימותרפיה לטיפול בתהליכים ממאירים.

www.asw-law.co.il

הירשפלד נגד ד"ר ברנרד (1)

אנמנזה:

- בת 50, סובלת מדלקת פרקים שגרנית (RHD) מילדות.

הטיפול המוצע:

- ניתוחי חניכיים, עקירות ושתלים.

www.asw-law.co.il

עקרונות - הסכמה מדעת :

- שיחה עם המטופל.
- תיעוד ההסברים בגיליון הרפואי.
- החתמה על "הטופס החוקי" ללא מתן הסברים, נעדרת תוקף.
- רצוי שהטופס יהיה יעודי ולא סטנדרטי.
- כל שינוי בתכנית הטיפול המקורית- לשוחח עם המטופל ולתעד ברשומה הרפואית.

www.asw-law.co.il

הירשפלד נגד ד"ר ברנרד (3)

- שבועיים מתום הטיפול- עייפות וחולשה.
- 8.94- אשפוז. איבחון S.B.E.
- החמרה באי ספיקת הלב כתוצאה מפגיעה במסתם עם ירידה בתפקוד הלב.
- קורס אנטיביוטי תוך ורידי 6 שב' - אין שיפור.

www.asw-law.co.il

הירשפלד נגד ד"ר ברנרד (2)

- התחלת טיפול 5.94.
- ההליך הטיפולי- העמסה מיידית של השתלים.
- מתן כיסוי אנטיביוטי.
- במהלך הניתוח פריצה לסינוס ויציאת מים.
- צילום רנטגן- "הכל תקין".

www.asw-law.co.il

הכשל התקשורתי (5)

- טופס ההסכמה נמסר למטופלת ע"י מזכירת הרופא ונחתם בנוכחותה.
- השופט האמין למטופלת שלא קיבלה הסבר מפורט על המשמעות הדנטלית והרפואית של תכנית הטיפול.
- מדובר בטיפול מורכב אצל מטופלת בקבוצת סיכון גבוה.

www.asw-law.co.il

הירשפלד נגד ד"ר ברנרד (4)

- 12.94 – הוצאת השתלים. ניתוח לב פתוח לשם החלפת מסתם.
- נכות לבבית- 46% לצמיתות.
- הגשת תביעה- העדר הסכמה מדעת לניתוח שתלים, העדר רישומים, רשלנות בביצוע הניתוח ובאבחון הזיהום.

www.asw-law.co.il

הכשל הביצועי (7)

- העדר התייחסות לפריצה לסינוס ולמשמעות הסיבוך אצל חולה בקבוצת סיכון גבוה.
- חוסר אבחון וטיפול בהתפתחות הזיהום סביב השתלים.
- חוסר התייעצות עם מומחים.
- סמיכות הזמנים בין הטיפול הכירורגי לבין הופעת התסמינים של המחלה מבססת קשר סיבתי.

www.asw-law.co.il

הכשל התכנוני (6)

- העדר התייעצות עם הקרדיולוג ועם רופא המשפחה.
- הערכה לא נכונה של הסיכונים הכרוכים במצבה הרפואי של המטופלת.
- בחירת תכנית טיפול שגויה.
- ביצוע השתלות מיידיות באזור מזוהם.

www.asw-law.co.il

התוצאה: (9)

- הרופא התרשל בביצוע הטיפול, בכך שגרם לזיהום, לא זיהה אותו והביא להתפתחות S.B.E.
- לא ניתנה הסכמה מדעת לטיפול הרפואי.
- פיצוי 1.5 מיליון ₪.

www.asw-law.co.il

הכשל הרישומי (8)

- תיעוד חלקי ולא מספק של ההדרכה שניתנה למטופלת ושל התהליך הטיפולי.
- העברת נטל ההוכחה אל הרופא להוכיח שלא התרשל.

www.asw-law.co.il

סיפורו של תיק

- בית המשפט דחה את התביעה וקבע:
- הנתבע הפנה לצילומים, ערך ת"ט נכונה והפנה לשיננית. הנתבע התנהל כרופא סביר.
- הכישלון או ההחמרה במצב פיה של התובעת קשור לנתוניה האישיים של התובעת, למצבה ההתחלתי ולעובדה כי הטיפולים לא הושלמו ברציפות.

www.asw-law.co.il

סיפורו של תיק

- היסטוריה רפואית: מחלת לב, סכרת בלתי מאוזנת, חרדה דנטלית.
- היסטוריה דנטלית: הזנחה ממושכת רבת שנים מצב שהצריך שיקום נרחב. בל"ע חסרות 7 שיניים ובל"ת חסרות 5 שיניים.
- התובעת סורבה לטיפול ע"י רופאים אחרים והנתבע היה "התחנה האחרונה".
- הטיפול נמשך 3 שנים, וכלל שיקום פה קבוע בשילוב שיקום נשלף.
- הטיפול הופסק ביזמת הנתבע.

www.asw-law.co.il

איתור הגורמים המשפיעים על הסיכון

"הסיבות לכשלון הטיפול לדעת המומחה: מהלך טיפול שמרני וסביר שלא התאים לבעיות הכלליות שהציגה התובעת כגון: קושי בהגעה לטיפול, שמירה על הגיינה אוראלית סבירה, אי רציפות טיפולים..." "בחכמה שלאחר מעשה, תכנית הטיפול היתה צריכה להיות אגרסיבית ולכלול מראש עקירות שיניים ושימוש בתותבת שלמה או סירוב לטפל בתובעת בשלב מוקדם יותר".

"גורמים המעלים את הסיכון ואת הסיכוי להופעת סיבוכים ידועים. בדרך כלל משתנים ספציפיים- ממאפייני החולה וחומרת המחלה".

(תא 11831/06 שלום-תא)

דגש- שיחה עם המתרפא!

סיפורו של תיק- הרשומה כגלגל הצלה

- יש להאמין לנתבע, כי הסביר לתובעת את הצורך והחשיבות בהגעה לטיפולים ועל הצורך באחזקה שוטפת ושמירת הגיינה אורלית. ביטול התורים על ידי התובעת הם חלק עיקרי מאי הצלחת הטיפול.
- הנתבע הפנה להערה בתיק הרפואי לפיה: "התובעת הזהירה כי אם לא תגיע הטיפול שבוצע לא יחזיק מעמד".

ת"א 11831/06 שלום ת"א

www.asw-law.co.il

פגיעה באוטונומיה- מיאסה עלי דעקה

- המטופלת סבלה מדפורמציה בכף הרגל. כמו כן התעורר חשש לקיומו של גידול בכתפה. אושפזה בית החולים "כרמל" לשם ניתוח ברגלה, והוחתמה על טופס הסכמה לצורך זה.
- יומיים לאחר מכן, כשהייתה על שולחן הניתוחים, ולאחר מתן תרופות מטשטשות, הוחתמה המערערת על טופס הסכמה לעריכת ביופסיה בכתף. זאת בעקבות החלטת הרופאים, שלפיה הממצא בכתף מחייב ניתוח דחוף יותר מניתוח הרגל.
- בעקבות הניתוח נותרה כתפה של המערערת קפואה, ונקבעה לה נכות בשיעור של 35%.
- המטופלת טענה כי לא הוסברו לה הסיכונים הכרוכים בביופסיה ולפיכך לא נתנה הסכמה מדעת לביצוע הפעולה.

www.asw-law.co.il

פגיעה באוטונומיה- פיצוי חדש נולד...

www.asw-law.co.il

פגיעה בזכות האוטונומיה (1)

ת.א. (שלום-ת"א) 52686/94 שמיע נ' ד"ר חייט

9/89 - עקב התפוררות גשר, פנתה התובעת לשם קבלת טיפול שיקומי שכלל שתלים. לאחר עקירת 10 שיניים, בוצעו ב-3/92 ניתוחי השתלה.

6/92 - הוצאת השתלים עקב זיהום.

פסיקת בית המשפט: התובעים ביצעו את ניתוחי ההשתלה מבלי שהסבירו לתובעת את הסיכונים הכרוכים ואת החלופות.

יחד עם זאת:

www.asw-law.co.il

פגיעה באוטונומיה- מיאסה עלי דעקה

■ נקבע כי גם לו היו נפרשים בפניה הסיכונים, הייתה נותנת הסכמתה לביופסיה, בשל הסיכון הממשי שמדובר בגידול ממאיר.

■ למרות זאת, נפסק כי הייתה פגיעה באוטונומיה שלה והיא זכאית לפיצוי כספי סמלי בסך של 15,000 ₪.

ע"א 2781/93
ניתן בשנת 99

www.asw-law.co.il

פגיעה בזכות האוטונומיה (3)

❖ פגיעה באוטונומיה-

ע"א 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ' בי"ח "כרמל"

"אדם אינו חפץ. זכותו של כל אדם כשיר הוא שהקהילה וחבריה יכבדו את רצונו בכל הנוגע לדברים החשובים לו, כל עוד אין הוא פוגע באחרים... הדבר מתחייב מין ההכרה בערך האדם ובהיותו של כל אדם בן חורין."

ההפרה של זכות יסודית זו... פוגעת פגיעה קשה ברווחתו של הפרט ומגבשת נזק בר פיצוי בנזיקין..."

www.asw-law.co.il

פגיעה בזכות האוטונומיה (2)

❖ לא הוכח כי היתה התרשלות בבחירת תכנית הטיפול.

❖ לא היתה רשלנות בביצוע הטיפול.

❖ גם אם היתה רשלנות, לא הוכח קיומו של קשר סיבתי בין ההתרשלות לבין הנזק.

❖ הנתבעים התרשלו במסירת מידע לתובעת, לפני ניתוח ההשתלה, ובאופן בו קיבלו את הסכמתה לניתוחים.

www.asw-law.co.il

פס"ד הנובר:

- במהלך זריקת אלחוש נפגע העצב הלינגואלי של התובע. אין מחלוקת שנגרמה פגיעה וכי עצם הפגיעה אינה תולדת רשלנות.
- **הטענה:** היה על הרופא ליידע את התובע על סיכוני ההרדמה.
- **בית המשפט:** התובע היה נותן הסכמתו לטיפול, גם אם היה יודע את הסיכון הכרוך בזריקה, אך משלא ניתן כל הסבר ביחס לסיכון בהרדמה, נגרמה לתובע פגיעה באוטונומיה.
- פיצוי: 10,000 ש"ח ושכ"ט עו"ד.

ת.א. 12278/03 שלום-מ-פס"ד מיום 20.5.08

www.asw-law.co.il

פגיעה בזכות האוטונומיה (4)

"...ככל שהסיכון אשר לא נמסר לחולה על דבר קיומו הוא חמור יותר מבחינת הפגיעה האפשרית בחולה, וככל שהסתברות התרחשותו גבוהה יותר, הרי שעוצמת הפגיעה באוטונומיה של החולה חמורה יותר".

www.asw-law.co.il

פס"ד פלוני נ' ד"ר בנדל

המהפך בערעור לבית המשפט המחוזי

המסקנה מן האמור לעיל היא שבנסיבות המקרה שבפנינו, לא חיתה מטולת על המעשיר התובע להביא לידיעת המשיב את האפשרות של גריסת נזק עצבי קבוע כתוצאה מן המלצת הממייבולרי, בחיות אפטרות זו נדרת ביוזמי. מכאן, שהמעשיר לא הפר את חובת הגילוי והיידוע כלפי המשיב, ומשכך, יש לקבל את הערעור ולדחות את תביעתו של המשיב גם בכל הנוגע לגילת המשיב באופרטופיה, וזאת נוכח מסקנתנו שהמעשיר לא הפר את חובת הגילוי והיידוע כלפי המשיב.

ניתן ביום 11.12.12

www.asw-law.co.il

פס"ד פלוני נ' ד"ר בנדל

- 2001- במהלך זריקת אלחוש לשם טיפול בשן שבורה נפגע עצב הפנים (10-15%). הסיכון: 0.01%-0.0001%.

בית משפט השלום:

- לא הוכחה רשלנות באופן ביצוע ההזרקה.
- המטופל היה זכאי לקבל מידע אודות אפשרות לנזק ניירולוגי.
- אין המדובר בטיפול דחוף ואין המדובר במטופל קבוע.
- הרופא הפר את חובת הגילוי ובכך התרשל.
- לא הוכח קשר סיבתי בין מתן ההסבר לנזק. התובע זכאי לפיצוי בגין פגיעה באוטונומיה.
- הפיצוי: 80,000 ₪ (2.2012).

ת.א. 7715-08 שלום חיפה

www.asw-law.co.il

הסכמה מדעת - קטינים

- קטינים עד גיל 18 – הסכמה באמצעות ההורים.
- ד"י בהסכמת הורה אחד לטיפול, אלא אם כן ידוע שההורה האחר מתנגד. נכון גם להורים גרושים.
- אין צורך בהסכמת הורים במקרים שמקובל שקטינים פונים בגפם לטיפול.
- במצב של סטיה מתכנית הטיפול המקורית- ליצור קשר עם ההורים.

www.asw-law.co.il

המלצות:

- ❖ להקדיש זמן לשיחה הראשונית עם המתרפא.
- ❖ לזהות גורמי סיכון ולהבהיר משמעותם למתרפא.
- ❖ במקרים המתאימים וטרם התחלת הטיפול- בודאי במרפאות גדולות- להפנות ליועץ פרוטתי לשם הערכה.
- ❖ לסייע בבחירת תכנית הטיפול המתאימה למתרפא.
- ❖ **התוצאה:** העלאת סיכויי הצלחת הטיפול.

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 סעיף 15: טיפול רפואי ללא הסכמה

- על אף הוראות סעיף 13:
- (1) מטפל רשאי לתת טיפול רפואי שאינו מנוי בתוספת, גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל אם נתקיימו כל אלה:
- (א) מצבו הגופני או הנפשי של המטופל אינו מאפשר קבלת הסכמתו מדעת;

www.asw-law.co.il

עקרונות מנחים בטיפול בקטינים

- במצב חירום רפואי-לטפל.
- במקרה אחר -
 - * יש לנסות לאתר את אחד ההורים ולקבל הסכמה בטלפון או בפקס.
 - * יש לתעד בקפידה את הנסיונות לאיתור ההורה ואת תוכן השיחה.
 - * אם לא ניתן להשיג הסכמה ניתן לתת טיפול לפי ס' 15 (1) לחוק זכויות החולה

www.asw-law.co.il

סירוב לטיפול - תקפות

נזק שיגרם לחולה בשל סירוב לקבלת טיפול רפואי יהיה באחריותו הבלעדית אם קיבל מידע רלבנטי על ההשלכות של הסירוב לטיפול על מצבו הבריאותי.

חובה לתעד!

www.asw-law.co.il

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 סעיף 15: טיפול רפואי ללא הסכמה

(ב) לא ידוע למטפל כי המטופל או אפטרופסו מתנגד לקבלת הטיפול הרפואי;

(ג) אין אפשרות לקבל את הסכמת בא כוחו אם מונה בא כח מטעמו לפי סעיף 16, או אין אפשרות לקבל את הסכמת אפטרופסו אם המטופל הוא קטין או פסול דין.

www.asw-law.co.il

תודה רבה ומהצדחה!

www.asw-law.co.il

www.asw-law.co.il

תקשורת עם מטופלים

תקשורת טובה עם מטופלים מסייעת להם-

- ✓ לקלוט ולזכור מידע רפואי
- ✓ להישמע להוראות רפואיות
- ✓ להיות שבע רצון מהטיפול
- ✓ לתהליך החלמה קצר יותר
- ✓ לתוצאות טיפוליות טובות יותר

www.asw-law.co.il